KULTURMINISTERIET
SLOTS- OG KULTURSTYRELSEN

FREDNINGSVÆRDIER

OFFICERSHUSET, PETERSVÆRFT 4

VORDINGBORG KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	07.11.2018
Besigtiget af:	Vera Noldus
Journalnummer:	18/08291
Kommune:	Vordingborg Kommune
Adresse:	Petersværft 4, 4772 Langebæk
Betegnelse:	Officershuset
Fredningsår:	1994
Omfang:	*Grundmuret enetages vinkelbygning med høj kælder og halvvalmet, rødt tegltag (1807, udvidet 1885 og 1903).*

I fredningsbeskrivelsen er der ikke taget stilling til lovligheden af bygningsarbejder foretaget i ejendommen.

KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi ved Petersværft 4, eller Officershuset, knytter sig i det ydre til den grundmurede vinkelbygning i en etage over høj kælder med hvidkalkede facader og halvvalmet tag lagt med røde tegl, rytterkvist mod vandet og muret rygning. Der knytter sig desuden kulturhistorisk værdi til bygningens funktion som bolig, opført af Admiralitetet i 1807, for den officer, der havde kommandoen over strandvagterne, der bevogtede kysterne.

Derudover er den kulturhistoriske værdi i det ydre relateret til den let aflæselige bygningshistorie, hvor huset i 1885 fik tilbygget en længe mod syd med dagligstue og havestue samt en forlængelse af denne mod vest med soveværelse og loggia i 1903. Den yngste del står med korspostvinduer med klassicistiske rammer mens den ældste del, og gavlen i loftetagen, står med torammede opsprossede vinduer. Husets ældste fløj har gavlen vendt mod vandet og fortæller om tiden, hvor kronens mænd førte opsyn med strandene, mens den yngre fløj, der har udsyn over vandet og haven, vidner om et natursyn, hvor nydelse og glæden ved udsigt står centralt. Tilbygningerne er formentlig opført efter tegninger af arkitekt Viggo Dahl (1860-1939), der restaurerede Petersgård Gods hovedbygning 1898. Det harmoniske og enkle udtryk, udført i gedigne materialer og elegante detaljer, er kendetegnende for Dahl, der også tegnede Petersgårds avlsgård (1906) og Petergårds forpagterbolig (1900).

Den kulturhistoriske værdi knytter sig desuden til husets ydmyge men samtidigt udsøgte og tidstypiske detaljer og bygningsdele, som profilerede hovedgesimser, opsprossede vinduer med hjørnebeslag, og loggiaen med søjler, hvis gesimsbånd flugter med vinduernes tværpost.

Samlet gør dette huset til et værdigt eksempel på et hus til en højere funktionær.

Den kulturhistoriske værdi ved Officershuset er i det indre relateret til den velbevarede grundplan, der i store træk stammer fra 1903, med forstue, køkken, kammer mv. i husets ældste del og stuer, værelser og loggia i den yngre del, der vidner om den øgede levestandard i perioden fra husets opførsel til husets udvidelse.

Den kulturhistoriske værdi knytter sig endvidere til de ældre bygningsdele og -detaljer, herunder de oprindelige, ældre og traditionelt udførte bygningsdele og -detaljer, herunder trappe, fyldings- og revledøre med gerichter, hængsler og greb, bræddegulve, vinduesdetaljer, herunder lodposter, anverfere og stormkroge. Officerhusets interiør med det fint forarbejdede udtryk vidner om den herskende smag på opførelses- og udvidelsestidspunktet.

Den kulturhistoriske værdi ved Petersværft 4 knytter sig desuden til husets historiske tilknytning til det samlede kulturmiljø Petersværft, tidligere skibsværft fra 1777, som i dag består af en gruppe velbevarede huse, barklade og anløbsbro.

ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi ved Petersværft 4 knytter sig til bygningens beliggenhed i det kulturhistoriske miljø Petersværft, hvor skovfogedstedet fremstår som et helstøbt vinkelhus på høj kælder med symmetriske gavle, harmoniske let-aflæselige facader og teglbeklædt tag.

Den arkitektoniske værdi knytter sig ligeledes til facade- og gavlkompositionen med vinduer, døre og indgangspartier. De tre skorstenspiber med sokkel og krage giver huset en vertikal betoning mens de taktfaste vinduer og døre giver facaderne en vandret betoning. Hertil kommer de profilerede gesimser og loggiaen, der løfter bygningens funktionelle fremtræden og giver det et elegant udtryk. Samlet fremtræder huset som en gedigen, enkel og velproportioneret bygningskrop med en klart afgrænset form.

I det indre knytter den arkitektoniske værdi sig til Officerhusets planløsning og til de bevarede bygningsdele. Arkitekturen er ærlig i sit udtryk ved enkle materialer og dekorationer og inventar, der omfatter vinduer, fyldingsdøre og stukrosetter- og gesimser og kakkelovn i de yngre stuer.

BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

De bærende fredningsværdier knytter sig overordnet til husets beliggenhed i det uspolerede kulturmiljø Petersværft ud til vand, have og skov og den historiske tilknytning til Petersværfts øvrige bygninger. I det ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til den harmoniske form og proportionering med halvvalmet tag beklædt med røde tegl, ældre torammede- og korspostvinduer og ældre døre med alle detaljer, de tre skorstenspiber og loggiaen. Hertil kommer alle oprindelige og ældre bygningsdele og den traditionelle materialeholdning.

De bærende fredningsværdier er i det indre knyttet til den stort set bevarede ældre planløsning. Hertil kommer de ældre og traditionelt udførte bygningsdele og -detaljer, herunder revledøre og fyldingsdøre med tilhørende gerichter, hængsler og greb, vinduesdetaljer, herunder lodposter, anverfere og stormkrog, plankegulve, stuklofter samt den traditionelle materialeholdning.